

Δρ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ
ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ: ΕΝΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (†1831)

«Εκ μητρός Κύπριος, γιός τῆς Ἀδαμαντίνας Γονέμης ἀπό τῆ Λεμεσό».

«Ἀποτελεῖ ἐντροπή, ὄντας Ἕλληνες στήν καταγωγή, τό φρόνημα καί τή θρησκεία, νά ἀγνοεῖτε τήν εὐγενέστερη καί πλουσιότερη γλῶσσα τοῦ κόσμου, πού τήν διδάσκονται τόσο ἄλλοι ἄλλοθενεῖς...».

«Δέν ἦταν ἀρεστός στούς ξένους! Καί τόν σκότωσαν Ἕλληνες».

Ο Ιωάννης Καποδίστριας γεννήθηκε στήν Κέρκυρα στίς 10 Φεβρουαρίου τοῦ 1776 καί ἦταν τό ἕκτο παιδί τοῦ Ἀντωνίου-Μαρία Καποδίστρια, δικηγόρου στό ἐπάγγελμα, καί τῆς Ἀδαμαντίνας Γονέμης, κόρης ἀριστοκρατικῆς οικογένειας μέ καταγωγή ἀπό τήν Κύπρο. Ὅλοι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νικολάου καί Ἀντωνίου Καποδίστρια εἶχαν τό δικαίωμα νά φέρουν τόν τίτλο τοῦ κόμη, τίτλος πού τοῦς εἶχε ἀπονεμίσει ὁ Κάρολος Ἐμμανουήλ Β΄, δούκας τῆς Σαβοΐας καί βασιλιάς τῆς Κύπρου, τό 1689. Ἡ οικογένεια Γονέμης ἦταν γραμμμένη στή Χρυσή Βίβλο (Libro d'Oro) ἀπό τό 1606. Ἀνάδοχός του ἦταν ὁ Κώστας Ἀδάμης.

«Φοίτησε στό μοναστήρι τῆς Ἁγίας Ἰουστίνης, ὅπου ἔμαθε τρεῖς ξένες γλῶσσες (λατινικά, ἰταλικά καί γαλλικά) καί στή συνέχεια ἐγκαταστάθηκε στή Βενετία. Τήν περίοδο 1795-1797 σπούδασε Ἰατρική στό πανεπιστήμιο τῆς Πάντοβα. «Μετά τό πέρας τῶν σπουδῶν του ἐπέστρεψε στήν Κέρκυρα, ὅπου ἄσκησε τό ἰατρικό ἐπάγγελμα ἀφιλοκερδῶς. Στό ἴδιο πανεπιστήμιο σπούδασε ἐπίσης Νομική καί Φιλοσοφία. Στίς 12 Ἀπριλίου 1799 διορίστηκε ἀπό τόν ναύαρχο Καντίρ διευθυντής τοῦ ὀθωμανικοῦ νοσοκομείου»¹.

¹ Λάσκαρις, Σ. Θ., Ὁ Ιωάννης Καποδίστριας ὡς Ρῶσος διπλωμάτης καί ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν, σ. 118.

Άναμείχθηκε με τήν πολιτική ήδη από τό 1803, όπότε καί διορίστηκε γραμματέας τής έπικράτειας τής Ίονίου Πολιτείας². «Στίς 2 Ιουνίου 1807 ή γερούσία τόν διόρισε έκτακτο έπίτροπο στήν Άγία Μαύρα (Λευκάδα) με ούσιαστικό σκοπό τήν άμυνα τοϋ νησιού από τούς Όθωμανούς»³.

«Ο Καποδίστριας ούσιαστικά βρισκόταν υπό τίς διαταγές τοϋ Ρώσου στρατηγοϋ, άνήκε δηλαδή στή ρωσική ύπηρεσία. Μαζί με τόν Καποδίστρια έφτασαν 300 Ρώσοι στρατιώτες, καθώς καί ό μητροπολίτης Άρτας Ίγνάτιος. Υπό τήν προστασία τών Ρώσων συνεργάστηκε με τούς Άρματωλούς, οργανώνοντας μάλιστα καί τήν περίφημη μυστική συνέλευση τών κλεφτοαρματωλών, όπου συμμετείχαν όλοι οί όπλαρχηγοί πού είχαν καταφύγει στή Λευκάδα. Στή συνέλευση αϋτή, ό Καποδίστριας αναγνώρισε τόν Άντώνη Κατσαντώνη ως γενικό άρχηγό τών κλεφτών στή Δυτική Έλλάδα. Με τή συνθήκη τοϋ Τίλισπ (1807), πού συνομολογήθηκε μεταξύ Ρώσων καί Γάλλων, έπανήλθε τό παλαιό καθεστώς, με άποτέλεσμα ό Καποδίστριας νά ανακληθεί πίσω στήν Κέρκυρα καί οί Έλληνες όπλαρχηγοί νά άπομονωθοϋν, παρά τίς ρητές όδηγίες του προς τή γερούσία με τίς όποιες συμβούλευε τό σϋμα νά κρατήσει άνεκτική στάση άπέναντι στους κλέφτες, έτσι ώστε οί τελευταίοι, άφενός νά φθείρουν τά στρατεύματα τοϋ πασα, καί άφετέρου νά τόν κρατοϋν μακριά από τή Λευκάδα»⁴.

Στή συνέχεια εντάχθηκε στή ρωσική διπλωματική ύπηρεσία, αναλαμβάνοντας σπουδαίες θέσεις καί αξιώματα στή Ρωσία καί τό έξωτερικό, καταφέροντας νά φτάσει μέχρι τό αξίωμα τοϋ Υπουργοϋ Έξωτερικών τής Ρωσικής Αϋτοκρατορίας από τό 1815 έως τό 1822, όπότε καί ύποχρεώθηκε σέ παραίτηση λόγω τής επανάστασης τοϋ 1821.

Τόν Οκτώβριο τοϋ 1813 παρασημοφορήθηκε από τόν Τσάρο με τόν μεγαλόσταυρο τής Άγίας Άννας.

Τό 1815 ίδρυσε τή Φιλόμουσο έταιρεία μαζί με τόν Μητροπολίτη Ίγνάτιο, τόν Άνθιμο Γαζή, τόν Στούρτζα κ.ά. με σκοπό νά βοηθήσει νεαρούς Έλληνες νά σπουδάσουν. Με δική του παρέμβαση πέτυχε οί Ήνωμένες πολιτείες τών Ίόνιων Νήσων νά άποκτήσουν τά βασικά χαρακτηριστικά κράτους, δηλαδή σύνταγμα, ένοπλες δυνάμεις, έκλεγμένη κυβέρνηση καί σημαία.

«Από τή θέση τοϋ έκτακτου άπεσταλμένου καί πληρεξούσιου ύπουργοϋ

² Η θέση τοϋ γραμματέα, ελλείψει ύπουργικής θέσης, άντιστοιχοϋσε με αϋτή τοϋ ύπουργοϋ Έξωτερικών. Έπίσημα ό Καποδίστριας περιβλήθηκε με τό αξίωμα τοϋ ύπουργοϋ Έξωτερικών το 1815.

³ Μαρκεζίνης Σπ., *Πολιτική Ιστορία τής Νεωτέρας Έλλάδος 1828-1964*, τόμ. 1, σ. 43.

⁴ Ρουσσος Γ., *Νεώτερη Ιστορία τοϋ Έλληνικοϋ Έθνους*, τόμ. Α΄, σ. 53.

του Τσάρου Αλέξανδρου στην Έλβετία, έφτιαξε τό έλβετικό Σύνταγμα πάνω στις αρχές της αρχαιοελληνικής δημοκρατίας και συνεισέφερε μέ προσωπικά προσχέδια στό έλβετικό πολιτειακό σύστημα τό όποιο προέβλεπε αυτόνομα κρατίδια (καντόνια) σαν μέλη της Έλβετικής όμοσπονδίας. Άνέλαβε και έφτιαξε δηλαδή ένα νέο όμοσπονδιακό πολιτειακό σύστημα πού ένωσε έπιτυχώς τά διάφορα καντόνια. Θεωρείται πάντα ό πρώτος έπίτιμος πολίτης της Έλβετίας. Μέ δικά του χρήματα σπούδασαν 300 Έλληνόπουλα στην Εύρώπη, μεταξύ αυτών και ένας εκ των δύο δολοφόνων του»⁵.

«Στίς 14 Απριλίου 1827 ή Έθνική Συνέλευση της Τροιζίνας τόν επέλεξε πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας. Στίς 18 Ίανουαρίου 1828, δέκα μήνες μετά την απόφαση της Γ' Έθνοσυνέλευσης της Τροιζίνας, έφτασε στό Ναύπλιο»⁶, «όπου έτυχε ένθουσιώδους ύποδοχής και τέσσερεις μέρες άργότερα στην Αίγινα, πρώτη πρωτεύουσα του έλληνικού κράτους»⁷.

Λίγο άργότερα αποφασίστηκε τό Ναύπλιο να ξαναγίνει πρωτεύουσα του έλληνικού κράτους.

Έρχόμενος στην Ελλάδα, ό Καποδίστριας δέν ήταν καθόλου εύχαριστημένος μέ τό πρωτόκολλο της 18ης Νοεμβρίου 1828 πού έθετε τόν Μοριά και τίς Κυκλάδες υπό την προσωρινή έγγύηση των συμμάχων. Μέ τόν φόβο ότι οι Άγγλοι θα περιόριζαν την Ελλάδα σε αυτά τά σύνορα, όργάνωσε τακτικό στρατό συνεχίζοντας τόν πόλεμο κατά της Όθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ό Ιωάννης Καποδίστριας όργάνωσε την κάθε κρατική ύπηρεσία μέ λογιστική τάξη και ακρίβεια, ώστε να γίνεται έλεγχος για τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και να επιβάλλονται κυρώσεις κατά της διαφθοράς. Πρώτο μέλημά του ήταν πάντα ή χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Ός Κυβερνήτης της Ελλάδας προώθησε σημαντικές μεταρρυθμίσεις για την άνόρθωση της κρατικής μηχανής, καθώς και για τί θέσπιση του νομικού πλαισίου της πολιτείας, απαραίτητου για την εγκαθίδρυση της τάξης. Επίσης, αναδιοργάνωσε τίς ένοπλες δυνάμεις υπό έναια διοίκηση.

Στό έσωτερικό της χώρας ό Καποδίστριας είχε να αντιμετώπισει την πειρατεία, τούς άνύπαρκτους θεσμούς, τί διάλυση του στρατού, καθώς και την κακή οικονομική κατάσταση της χώρας. Στην προσπάθεια αναδιοργάνωσης του στρατού περιλαμβάνεται και ή ίδρυση της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπί-

⁵ Δραγούμης Νίκ., *Ιστορικά Αναμνήσεις*, τόμ. Α', σ. 45.

⁶ Δραγούμης Νικόλαος *Ιστορικά Αναμνήσεις*, τόμ. Α', σ. 87.

⁷ Χειρόγραφο από τά *Γενικά Αρχεία του Κράτους*, Κεντρική Ύπηρεσία Γ.Α.Κ., Φάκελος #290.

δων. Ίδρυσε Έθνικό Νομισματοκοπείο και καθιέρωσε τόν Φοίνικα ως έθνικό νόμισμα, αντικαθιστώντας τό τουρκικό γρόσι.

«Όσον αφορά στην εκπαίδευση κατασκεύασε νέα σχολεία, εισήγαγε τή μέθοδο του άλληλοδιδακτικού σχολείου, ίδρυσε έκκλησιαστική σχολή στον Πόρο, καθώς και τό Όρφανοτροφείο Αΐγινας, σέ μιá προσπάθεια νά οργανώσει τό σχεδόν άνύπαρκο εκπαιδευτικό σύστημα.

Μερίμνησε επίσης για τόν επανασχεδιασμό και τήν άνοικοδόμηση των ελληνικών πόλεων, όπως τό Ναύπλιο, τό Άργος, τό Μεσολόγγι και ή Πάτρα. Σημαντική ήταν και ή συμβολή του στό εμπόριο μέ τήν παραχώρηση δανείων στους νησιώτες για τήν αγορά πλοίων και τήν κατασκευή ναυπηγείων στον Πόρο και τό Ναύπλιο. Τόν Οκτώβριο του 1829 ίδρυσε τό πρώτο αρχαιολογικό μουσειο στην Αΐγινα.

Ό Καποδίστριας επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τή γεωργία, βασική πηγή πλούτου της Ελλάδας. Ίδρυσε τή Γεωργική Σχολή της Τίρυνθας και ενθάρρυνε τήν καλλιέργεια της πατάτας. Πέραν των πιεστικότητας οικονομικών, κοινωνικών και διπλωματικών προβλημάτων, ό Καποδίστριας είχε νά αντιμετωπίσει δύο σημαντικά εμπόδια στην πολιτική του για τήν οίκοδόμηση του νεοπαγούς έλλαδικού κράτους: πρώτον, τήν έχθρότητα Γαλλίας και Άγγλίας, τά γεωστρατηγικά συμφέροντα των οποίων στην Άνατολική Μεσόγειο κινδύνευαν από τήν προοπτική δημιουργίας ενός νέου και δυναμικού ναυτικού και εμπορικού κράτους έξω από τόν έλεγχο τους ή, χειρότερα, υπό τήν έπιρροή της Ρωσίας και, δεύτερον, τους φατριασμούς και τά τοπικιστικά, οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα των κοτζαμπάσπδων, Φαναριωτών και πλοιοκτητών, οί όποιοι και επέδιδεκαν διατήρηση των προνομίων και συμμετοχή στη νομή της έξουσίας. Έν τέλει ό συνδυασμός των παραπάνω παραγόντων προετοίμασε τό έδαφος και όδήγησε στην πολιτική και φυσική έξόντωση του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας»⁸.

Έκπληκτικά επίκαιρες άποδεικνύονται οί 37 ιδιόχειρες επιστολές του Ιωάννη Καποδίστρια, οί όποίες άπευθύνονται στον στενό συνεργάτη και φίλο του Άλέξανδρο Κοντόσταυλο και άναφέρονται σέ τρέχουσες κρατικές υποθέσεις, κυρίως οικονομικού χαρακτήρα, των έτών 1828-1830. Οί επιστολές αυτές καταδεικνύουν τίς άγωνιώδεις προσπάθειές του νά βάλει τάξη στην πρωτοφανή άταξία που επικρατούσε στις υποθέσεις του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, χωρίς νά υπολογίζει τό όποιοδήποτε προσωπικό κόστος. Γι' αυτό, άλλωστε, δολοφονήθηκε!

⁸ Κορνιλάκης Ι., Ιωάννης Α. Καποδίστριας, ό Άγιος της Πολιτικής.

Ἐγγραφε στίς 29 Φεβρουαρίου 1828, γιά τούς οἰκονομικά ἰσχυρούς Ἑλλήνες τῆς ἐποχῆς: «...Θά μέ λυποῦσε πολύ ἂν ὁ ἐγωισμός καί ἡ φιλοχρηματία τῶν οἰκονομικά ἰσχυρῶν, τῶν ἀνθρώπων μέ ὑπόληψη καί τῶν γαιοκτημόνων μέ ἀνάγκαζε νά καταφύγω στή βία. Ὅμως, ἂν πρέπει νά τό κάνω δέν θά διστάσω, γιατί μοῦ εἶναι ἀδύνατον νά σταματήσω ἢ νά κάνω πίσω...»⁹.

Ἡ ἀγωνία τοῦ Καποδίστρια γιά τή δυστυχία τῶν φτωχῶν πολιτῶν ἀποτυπώνεται ἀνάγλυφα σέ ἐπιστολή του, μέ ἡμερομηνία 13 Ἀπριλίου 1828, στήν ὁποία ἀπαντᾷ στή διαβεβαίωση τοῦ Ἀλέξανδρου Κοντόσταυλου, ὅτι ὁ προϋπολογισμός τοῦ κράτους εἶναι ἰσοσκελισμένος: «...Δέν συμμερίζομαι τή γνώμη σας σχετικά μέ τούς ἐθνικούς πόρους καί τίν ἰσορροπία πού βρίσκετε ἀνάμεσα στά ἔξοδα καί τά ἔσοδα. Ἄν συνυπολογίσετε τή φοβερή δυστυχία τοῦ λαοῦ καί τίν ἀφορία πού θά μπορούσε νά πλήξει ἐπί μακρόν τό ἔδαφος τῆς Ἑλλάδας, ἐλλεῖπει πιστώσεων καί κεφαλαίων, θά βλέπατε ὅτι τά μέσα πού διαθέτουμε εἶναι τελείως δυσανάλογα πρός τίς ἀνάγκες μας, πράγμα πού μέ ἀνησυχεῖ, διότι μπορῶ καί συμπάσχω, καί ὑποφέρω περισσότερο ἀπό τούς δυστυχεῖς πού μοῦ ζητοῦν φρωμί καί δέν μπορῶ νά τούς δώσω...»¹⁰.

Ὁ Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος ἦταν ὁ ἐπιχειρηματίας καί πολιτικός πού ἐμπιστευόταν περισσότερο ἀπ' ὅλους ὁ Καποδίστριας. Ἦταν ἀκόμα αὐτός πού ἀγόρασε τά μηχανήματα τοῦ πρώτου νομισματοκοπείου μέ ἐντολή τοῦ Κυβερνήτη, γιά νά ἐκδοθεῖ τό πρώτο νόμισμα τοῦ ἐλεύθερου ἑλληνικοῦ κράτους. Ἡ Ἑλλάδα εἶχε μόλις τίν προηγούμενη χρονιά γίνει κράτος, ἔπειτα ἀπό μιά ἔνδοξη ἐπανάσταση πού διήλθε μέσα ἀπό τεράστιες περιπέτειες, σχεδόν ἀποτυγχάνοντας. Τώρα, ὅμως, ἔχει, γιά πρώτη φορά στή σύγχρονη ἱστορία της, ἀποκτήσει σύνορα, νόμισμα, διεθνή ἀναγνώριση καί χτίζει τίς πρῶτες της δομές.

Ὁ Καποδίστριας προσπαθεῖ νά ἀνορθώσει τίν κατεστραμμένη ἑλληνική οἰκονομία μέ τή βοήθεια τοῦ φίλου του ἀπό τίν Ἑλβετία Ἐϋνάρδου, Jean-Gabriel Eynard. Ὁ Ἐϋνάρδος, ὅπως διαβάζουμε σέ ἀπόσπασμα ἀπό τή μακροσκελῆ ἐπιστολή, μέ ἡμερομηνία 30 Νοεμβρίου 1832 πρός τόν Ὅθωνα, πού μόλις εἶχε ἐπιλεγεῖ ἀπό τίς Μ. Δυνάμεις ὡς πρῶτος Ἑλληνας βασιλιάς, δέν εἶχε καθόλου καλή ἄποψη γιά τούς Ἑλλήνες πολιτικούς: «Οἱ πληγές τῆς Ἑλλάδος εἶναι οἱ ἀρχηγοί της. Ἀπαντες ἔχουν γλώσσαν χρυσομένην. Ἀσχολοῦνται (κατά τό πλεῖστον τουλάχιστον) ἀποκλειστικῶς μέ τά ἰδιαιτέρα συμφέροντά των. Καί τοῦτο ὑπό τό πρόσχημα τοῦ ἀγνωτέρου πατριωτισμοῦ.

⁹ Κορνιλάκης Ἰ., *Ἰωάννης Α. Καποδίστριας, ὁ Ἅγιος τῆς Πολιτικῆς*.

¹⁰ Κορνιλάκης Ἰ., *Ἰωάννης Α. Καποδίστριας, ὁ Ἅγιος τῆς Πολιτικῆς*.

Ἄπαντες εἶναι ἰκανότατοι εἰς τό νά προβάλλουν τόν ἑαυτόν των καί νά ἐκμυ-
δενίζουσι τοὺς ἀντιπάλους των μέ ἐκθέσεις πλήρεις ὑπερβολῆς».

Ὁ Καποδίστριας ἀπνύθιεν πάμπολλες ἐκκλήσεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας καί
φιλέλληνας τοῦ ἐξωτερικοῦ νά βοηθήσουν οἰκονομικά τή χώρα: «...Ἄρτου καί
χρημάτων ἀνάγκην ἔχομεν. Ἐγὼ ἐκ τῶν λειψάνων τῆς μικρᾶς μου περιουσίας
ἔδωκα ἥδη. Κάμετε καί ἐσεῖς, Κύριοι, πᾶν ὅ,τι δύνασθε πρὸς βοήθειάν μας,
στέλλοντες σῖτον, ἀραβόσιτον, ὄρουζαν καί ἄλευρα καί ὅ,τι ἐξοδεύσετε θά σᾶς
πληρωθεῖ ἐν καιρῷ καί παρά τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης...»¹¹.

Ἡ προσωπική του ζωὴ ἦταν πρότυπο ἥθους καί χριστιανικῶν Ἀρχῶν. Ζοῦσε
μυστηριακά καί ὄχι ἐπιφανειακά τή ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ὁ καγκελάριος
Μέττερνιχ ἔστειλε πράκτορες γιὰ νά τόν παρακολουθήσουν, ἐκεῖνοι τόν ἔβρι-
σκαν (ὅταν δέν ἀσκοῦσε τὰ καθήκοντά του) σέ κάποιο παρεκκλήσι νά προ-
σεύχεται. Ἄλλωστε τό ὅτι δολοφονήθηκε στά σκαλιά τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνα
προσερχόμενος στή Θεία Λειτουργία, αὐτό λέει πολλά.

Ἕλληνας ἀπό τή Μαριανούπολη, θέλοντας νά τόν εὐχαριστήσουν γιὰ τή
βοήθειά του πρὸς τήν κοινότητά τους, τοῦ ἔδωσαν ἓνα μεγάλο χρηματικό
ποσό. Ἀρνήθηκε νά τό δεχτεῖ καί γιὰ νά μὴν τοὺς προσβάλλει τοὺς
εἶπε: «...δέχομαι τό δῶρο σας. Ἀλλά μέ τόν ὄρο νά καταθέσετε αὐτά τὰ χρι-
ματά σέ Τράπεζα καί μέ τοὺς τόκους νά προσλάβετε Ἕλληνα διδάσκαλο, γιὰ
νά σᾶς διδάσκει τή μητρική σας γλῶσσα. Γιατί ἀποτελεῖ ἐντροπή, ὄντας
Ἕλληνας στήν καταγωγή, στό φρόνημα καί στή θρησκεία, νά ἀγνοεῖτε
τήν εὐγενέστερη καί πλουσιότερη γλῶσσα τοῦ κόσμου, πού τήν διδά-
σκονται τόσο ἄλλοι ἄλλοεθνεῖς...»¹².

Πρὶν ἔρθῃ στήν Ἑλλάδα, ἔστειλε ἐπιστολή στόν Τσάρο, ὁ ὁποῖος τοῦ πρό-
σφερε μισθό 60.000 ρούβλια τόν μῆνα, τόν ὁποῖο δέν ἀποδέχτηκε ξεκαθαρί-
ζοντας: «στήν Ἑλλάδα θά ὑψώσω τήν ἑλληνική σημαία καί ὄχι τήν ρωσική».

Μέ τήν ἐπιμονή καί τή μεθοδικότητά του, ἔφτασε τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας
πολύ πιό μακριά ἀπό ἐκεῖ πού τὰ ἤθελαν οἱ μεγάλες δυνάμεις τῆς ἐποχῆς. Κι
αὐτό οἱ Ἄγγλοι δέν τοῦ τό συγχώρησαν ποτέ! Γι' αὐτό καί ἀπέρριπταν ὅλα τὰ
ἀγωνιώδη αἰτήματά του γιὰ παραχώρηση δανείου! Καί μέ ἄδεια ταμεῖα
ἀσφαλῶς ἦταν δύσκολο νά λειτουργήσει τό πρῶτο ἐλεύθερο ἑλληνικό κράτος.

Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας δολοφονήθηκε στά πενήντα πέντε του χρόνια,
στις 9 Ὀκτωβρίου 1831, στό Ναύπλιο ἀπὸ τόν ἀδελφό καί τόν γιό τοῦ Πετρόμπεη

¹¹ Φωτιάδης Δ., ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ, σ. 126.

¹² Φωτιάδης Δ., ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ, σ. 123.

Μαυρομιχάλη. Αὐτός ὁ τεράστιος ἡγέτης δολοφονήθηκε ἀπὸ χέρι ἑλληνικό, κατ' ἐντολή τῶν Ἑγγλων (μέ τό ἀζημίωτο ἀσφαλῶς), πού δέν ἤθελαν ποτέ μιά πραγματικά ἀνεξάρτητη καί ἐλεύθερη Ἑλλάδα!

Τή δολοφονία του τίν ὑποδέχτηκαν μέ πανηγύρια οἱ ξένοι «προοδευτικοί». Στά ὀρφανοτροφεία τοῦ Πόρου καί τῆς Αἴγινας ἔκαναν γιορτή καί ἔβγαλαν τά ὀρφανά πού εἶχε περιμαζέψει ὁ ἴδιος ὁ Καποδίστριας στούς δρόμους, νά τραγουδοῦν καί νά δοξάζουν τόν Θεό, πού πέθανε ὁ τύραννος!

Πανηγύριζαν γιά τά συνταγματικά δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων ἐφημερίδες τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καί τῆς Ἑλλάδας. Ὁ γαμπρός τοῦ Μαυροκορδάτου ἦταν ἤδη σπίν Ἀγγλία γιά νά πάρει δάνειο... Ἐκτοτε τά δάνεια τῆς Ἀγγλίας ἔπεφταν βροχή!

Μετά τή δολοφονία τοῦ Καποδίστρια, ὁ ἀδελφός του Αὐγουστίνος πῆρε τί σορό του, γιά νά τί μεταφέρει (μέ ρωσικό πλοῖο!) σπίν Κέρκυρα, ὥστε νά ταφεῖ δίπλα στόν τάφο τῶν γονέων του. Ὁ Ἑγγλος ἀρμοστής δέν ἐπέτρεψε νά βγεῖ ἡ σορός του ἀπό τό καράβι κατά τί διάρκεια τῆς μέρας! Γιά νά μή γίνουν φασαρίες! Καί τόν ἔθαψαν κρυφά, νύχτα! Οὔτε τίν ταφή τοῦ πρώτου Κυβερνήτη τοῦ πρώτου ἐλεύθερου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὁ ὁποῖος παρέλαβε πραγματικά μιά διαλυμένη χώρα καί προσπάθησε μέ κάθε τρόπο νά τίν ἀνορθώσει μέσα ἀπό τά εἰρείπια, δέν σεβάστηκαν οἱ Ἑγγλοι! Ὁ Καποδίστριας ἐνοχλοῦσε τούς ξένους! Οἱ Ἑγγλοι, οἱ Γάλλοι καί λιγότεροι οἱ Ρῶσοι δέν τόν ἤθελαν. Καί τόν σκότωσαν Ἑλληνες!

Αὐτή εἶναι ἡ τεράστια διαφορά τοῦ Καποδίστρια ἀπό τούς πλείστους σημερινούς πολιτικούς της Μεταπολίτευσης, ἀλλά καί προγενέστερα. Ὁ Καποδίστριας ἀπευθυνόταν σέ Ἑλληνες καί ξένους, γιά νά βοηθήσουν τίν Ἑλλάδα, ἐνῶ οἱ σημερινοί πολιτικοί ἀπευθύνονται στούς ξένους, γιά νά ὑποθηκεύσουν τί χώρα...

Ἑστερόγραφο: Ἡ παρακαταθήκη τοῦ Καποδίστρια

Στό Παρίσι συνέταξε καί τό περίφημο κείμενο γιά τά σύνορα πού ἔπρεπε νά ἔχει τό ἑλληνικό κράτος, δίνοντας κατηγορηματικές ἀπαντήσεις στό ἐρωτηματολόγιο πού τοῦ ἔστειλε ὁ Ἑγγλος ὑφυπουργός τοῦ Πολέμου καί τῶν Ἀποικῶν Wilmot-Horton, σχετικά μέ τίν τότε γενική κατάσταση τῆς Ἑλλάδας. Στό ἐρώτημα τοῦ Ἑγγλου ὑφυπουργοῦ «Τί πρέπει νά ἐννοήσωμεν λέγοντες Ἑλλάδα σήμερον;», ὁ Καποδίστριας ἀπάντησε:

«Τό ἑλληνικόν Ἑθνος σύγκειται ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπό ἀλώσεως

τῆς Κωνσταντινουπόλεως δέν ἔπαυσαν ὁμολογοῦντες τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων αὐτῶν λαλοῦντες, καὶ διέμειναν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἢ κοσμικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας των, ὅπου ποτέ τῆς Τουρκίας καὶ ἄν κατοικῶσι».

Ὅταν ρωτήθηκε ποιά ἔπρεπε νά εἶναι τὰ γεωγραφικά σύνορα τῆς Ἑλλάδος, ξεκαθάρισε:

«Τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τεσσάρων φεῦ αἰῶνων διεγράφησαν ὑπὸ δικαιωμάτων, τὰ ὅποια οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε αἱ πολύμορφοι συμφοραί, οὔτε ἡ δορικτησία, οὐδέποτε ἴσχυσαν νά παραγράψουν, διεγράφησαν δέ ἀπὸ τοῦ 1821 διὰ τοῦ αἵματος τοῦ χυθέντος εἰς τὰ σφαγὰς τῶν Κυδωνιῶν, τῆς Κύπρου, τῆς Χίου, τῆς Κρήτης, τῶν Ψαρῶν, τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς τὰ πολυαρίθμους ναυμαχίας τε καὶ πεζομαχίας, ἐν ταῖς ὁποίαις ἐδοξάσθη τό γενναῖον τοῦτο Ἔθνος... Χρέος ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον ἐμποδίζει τὴν Ἑλλάδα νά συστείλει τό ὀλιγότερον τὰ ὅρια τῆς χώρας τῆς».

Ἄν γιὰ τό αἶσθημα αὐτοῦ τοῦ χρέους τὰ ὠμά συμφέροντα τῶν ἰσχυρῶν τὸν ἀνάγκαζαν «νά σιγήσει», οἱ Ἕλληνες θά εἶχαν δικαίωμα νά ἀναρωτηθοῦν: «Ἄραγε χάριν τῆς εἰρήνης αἱ μεσίτριαι αὐλαί τοὺς ἀναγκάζουν νά ἐγκαταλείψουν ἔτι πολλοὺς τῶν ὁμογενῶν των ὑπὸ τὸν μωαμεθανικὸν ζυγόν;». Στὴν περίπτωση αὐτή, οἱ «προστάτιδες» δυνάμεις θά καταλάβαιναν σύντομα ὅτι ἡ εἰρήνευση τῆς Ἀνατολῆς δέν θά μπορούσε ποτέ νά γίνει «στερεὰ καὶ διαρκής», ἂν δέν στηριζόταν ἐπάνω στὴν ἐδαφικὴ δικαιοσύνη καὶ οὔτε θά ἦταν δυνατό νά πραγματοποιηθεῖ μονάχα «διὰ τῆς ἰσχύος τῶν διαπραγματεῦσεων»¹³.

Γιὰ νά κατοχυρώσει περισσότερο τὰ ἐπιχειρήματά του, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασι τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, ὁ Καποδίστριας ἐπικαλέστηκε τίς μαρτυρίες τοῦ Ἑλλῆνα γεωγράφου Στράβωνα, πού ὀριοθετοῦσε τὴν «κυρίως λεγομένην Ἑλλάδα» ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο καὶ τὴ Θεσσαλία καὶ ὅλη τὴ Μακεδονία καὶ τὴν Ἥπειρο, ὡς τὰ νησιά τῶν δύο πελάγων, Ἴονίου καὶ Αἰγαίου, ὡς καὶ τὴ Μικρὰ Ἀσία. Αὐτὰ ἦταν τὰ ἱστορικά καὶ φυσικὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας, τὰ ὅποια οἱ Ἕλληνες εἶχαν ἱερὸ χρέος νά διεκδικήσουν.

¹³ Ἀπόσπασμα ἀπὸ τό βιβλίό μου *ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΥΠΡΙΟΙ ΑΘΕΡΑΠΕΥΤΟΙ*.